

Vergaderjaar 2014–2015

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 1911

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 september 2014

Overeenkomstig de bestaande afspraken ontvangt u hierbij zes fiches, die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC).

Fiche 1: Mededeling bescherming en handhaving van intellectuele eigendomsrechten in derde landen

Fiche 2: Mededeling EU-actieplan Handhaving intellectuele Eigendomsrechten (Kamerstuk 22 112, nr. 1912)

Fiche 3: Richtlijn uitwisseling informatie verkeersovertredingen (Kamerstuk 22 112, nr. 1913)

Fiche 4: Mededeling «Naar een geïntegreerde aanpak van cultureel erfgoed voor Europa» (Kamerstuk 22 112, nr. 1914)

Fiche 5: Mededeling EU-strategie en Actieplan Douanericobeheer (Kamerstuk 22 112, nr. 1915)

Fiche 6: Aanbeveling online kansspelen (Kamerstuk 22 112, nr. 1916)

De Minister van Buitenlandse Zaken,
F.C.G.M. Timmermans

Fiche: Mededeling bescherming en handhaving van intellectuele eigendomsrechten in derde landen

1. Algemene gegevens

- a) *Titel voorstel*
Mededeling van de Commissie aan het Europees parlement, de Raad en het Europees Economisch en Sociaal Comité. Handel, groei en intellectuele eigendom – Strategie voor de bescherming en handhaving van intellectuele-eigendomsrechten in derde landen.
- b) *Datum ontvangst Commissiedocument*
1 juli 2014
- c) *Nr. Commissiedocument*
COM(2014) 389
- d) *Pre-lex*
http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=1042139
- e) *Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board*
Niet opgesteld
- f) *Behandelingstraject Raad*
Raad voor Concurrentievermogen
- g) *Eerstverantwoordelijk ministerie*
Ministerie van Economische Zaken, in samenwerking met het Ministerie van Buitenlandse Zaken

2. Essentie voorstel

De mededeling betreft een strategie voor de bescherming en handhaving van de intellectuele-eigendomsrechten (hierna: IE-rechten) in derde landen. Het beoogt de internationale bescherming van IE-rechten te bevorderen en inbreuken op IE-rechten in het buitenland te bestrijden. IE-rechten zijn een belangrijke aanjager voor groei en innovatie, en spelen ook een belangrijke rol bij de bevordering van economische ontwikkeling van landen en bij de aanpak van enkele mondiale uitdagingen, zoals het leveren van een bijdrage aan het oplossen van mondiale milieuproblemen. Voor ontwikkelingslanden draagt een pragmatische en flexibele aanpak van IE-rechten ertoe bij dat zij het potentieel van hun eigen intellectuele activa optimaal kunnen benutten, hun integratie in de internationale handel kunnen verbeteren en tegelijkertijd een bredere maatschappelijke welvaart kunnen bereiken.

Om innovatie en creativiteit te kunnen blijven aanmoedigen, moet de EU samen met derde landen blijven werken aan de bescherming en handhaving van IE-rechten. In de strategie wordt een aantal maatregelen voorgesteld om de internationale bescherming van IE-rechten te verbeteren. Het gaat o.a. om:

- Zorgen voor méér regelmatige interactie met alle belanghebbenden om de bewustwording van het belang van IE-rechten te verbeteren en het beleid aan te sturen;
- Streven naar een betere samenhang tussen het IE-beleid en andere beleidsterreinen;
- Zorgen dat IE-bepalingen in bilaterale handelsovereenkomsten adequate en doeltreffende bescherming bieden voor houders van rechten en de belangrijkste leemten in de IE-rechtssystemen van het

- partnerland verhelpen, waarbij de toezeggingen worden afgestemd op het ontwikkelingsniveau van derde landen;
- Het voortzetten en zo mogelijk verbeteren van dialogen over IE-rechten met belangrijke derde landen;
  - Het vestigen van intensievere contacten tussen de Commissie, lidstaten en bedrijfsleven in de EU om de marktdeelnemers rechtstreeks te steunen bij het oplossen van concrete problemen op het gebied van IE;
  - Het verbeteren van netwerken en de coördinatie van de maatregelen van de EU en de vertegenwoordiging van de lidstaten in derde landen;
  - Ondersteuning van houders van rechten (bijvoorbeeld door de intellectueel-eigendomsrecht helpdesks in China/Hong Kong/Taiwan, Zuidoost-Azië en Zuid-Amerika);
  - Het verschaffen en promoten van geschikte IE gerelateerde programma's van de EU voor technische bijstand aan derde landen (inclusief aandacht voor flexibiliteiten).

3. Nederlandse positie ten aanzien van het voorstel

a) Essentie Nederlands beleid op dit terrein

IE-rechten zijn voor bedrijven van groot belang bij het versterken van hun concurrentiekracht. Ondernemingen kunnen meer profiteren van innovatie als zij gebruikmaken van IE-rechten.

Het standpunt van het kabinet is dat een goedwerkend IE-rechtssysteem van wezenlijk belang is voor het stimuleren van innovatie en voor de toegang tot en overdracht van technologie, en daarmee voor de economische ontwikkeling. In relatie tot derde landen, is een zo goed mogelijk op elkaar afgestemd internationaal systeem van IE-rechten van belang om handelsbelemmeringen weg te nemen, en zodoende de internationale handel te bevorderen.

Met betrekking tot ontwikkelingslanden en IE-rechten is, naast het gebruik van IE-rechten voor economische groei, van belang dat deze landen bij de inrichting van het IE -rechtssysteem rekening kunnen houden met het ontwikkelingsniveau en de lokale situatie van een land, door gebruik te maken van de bestaande flexibiliteiten die het multilaterale kader biedt in het WTO TRIPS-verdrag (World Trade Organization-Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights).¹ Het TRIPS-Verdrag regelt de minimale bescherming van IE-rechten die aangesloten landen bij WTO dienen na te komen.

b) Beoordeling + inzet ten aanzien van dit voorstel

Nederland verwelkomt de mededeling, die een update van de strategie uit 2004 bevat.² In het licht van een aantal veranderingen die de Commissie schetst, zoals de vraag om méér betrokkenheid van belanghebbenden, het grotere internationale karakter en de samenhang van onderzoek en innovatie en het belang van bilaterale handelsakkoorden, acht Nederland een update van de strategie uit 2004 opportuun.

¹ Kamerstuk 32 605, nr. 147.

² Strategy for the enforcement of intellectual property rights in third countries (2005/C 129/03).

Meer betrokkenheid van belanghebbenden

Nederland steunt de analyse van de Commissie dat het beleid rondom IE steeds meer in de publieke belangstelling staat, en dat er vanuit de maatschappij behoefte is aan een bredere dialoog met belanghebbenden over de rol en betekenis van IE-rechten en de gevolgen van inbreuken hierop.

Nederland onderschrijft de actie van de Commissie om méér aandacht aan de betrokkenheid van belanghebbenden te besteden. Dit aandachtspunt kwam namelijk ook naar voren uit het in 2012 door Ecorys in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken verrichte evaluatieonderzoek van het IE-beleid over de jaren 2006–2010.³ Nederland is in dit kader van plan een aantal dialogen te organiseren rond actuele thema's waar IE-rechten en innovatie centraal zullen staan.

Een recente ervaring met het betrekken van stakeholders betrof de stakeholderbijeenkomst die Nederland in februari 2014 heeft georganiseerd in het kader van de onderhandelingen van de EU met de Verenigde Staten over een handelsakkoord (Transatlantic Trade and Investment Partnership, hierna «TTIP»). Een onderdeel van de bijeenkomst betrof het onderwerp IE in TTIP.⁴ Bij de bijeenkomst was een brede groep belanghebbenden aanwezig, zowel maatschappelijk middenveld als bedrijfsleven. Hierdoor werd een goed inzicht in de verschillende belangen en standpunten verkregen.

Samenhang IE beleid en andere beleidsterreinen

Nederland hecht veel waarde aan de samenhang tussen het IE-beleid en andere beleidsterreinen, onder andere waar het gaat om innovatie omdat IE-rechten innovatie moeten faciliteren en niet hinderen. Een voorbeeld van een initiatief waarbij de samenhang tussen IE-rechten en beleid goed zijn gekoppeld betreffen de Nederlandse spelregels voor de omgang met IE die in privaat-publieke samenwerking tot stand zijn gekomen.⁵

In de mededeling geeft de Commissie aan te streven naar een betere samenhang tussen beleid op IE-rechten en andere beleidsterreinen. De Commissie geeft het financieringsprogramma voor onderzoek en innovatie, Horizon 2020, als voorbeeld. De programma's in Horizon 2020 staan volledig open voor deelname van internationale partnerlanden, mits deze aan de financiële en overige voorwaarden hiervoor voldoen. Deze programma's bieden toegang tot de Europese markt met voorspelbare en eerlijke voorschriften wat de bescherming van IE-rechten betreft. Betere samenhang kenmerkt zich bijvoorbeeld door de mogelijkheid van de Commissie om te overwegen de deelname of financiering in specifieke door de EU gefinancierde programma's te beperken op het moment dat iemand zich niet aan de regels houdt, voor zover het om voldoende ernstige en duidelijk afgegrensde gevallen gaat.

Nederland steunt deze lijn van de Commissie, omdat het van belang acht dat IE-rechten gerespecteerd worden. Nederland zal zich – zoals de Commissie voorstelt – ervoor inzetten dat beperking van de financiering niet van invloed is op programma's die worden gefinancierd door het Europees ontwikkelingsfonds of van een instrument voor ontwikkelingssamenwerking.

³ Kamerstuk 30 635, nr. 3.

⁴ Kamerstuk 21 501-02, nr. 1382, bijlage.

⁵ Kamerstuk 28 753, nr. 30.

Bilaterale handelsakkoorden

Nederland steunt de lijn van de Commissie om, naast multilaterale activiteiten in het kader van de World Trade Organization, de inspanningen te richten op bilateraal niveau. Bilaterale activiteiten bieden een goede mogelijkheid om voor de specifieke problemen en behoeften van een individuele partner een op maat gemaakte oplossing te bieden. Bilaterale handelsakkoorden bieden in dit kader de mogelijkheid om adequate en doeltreffende bescherming en handhaving van IE-rechten in derde landen te vergemakkelijken. Bilaterale handelsakkoorden kunnen ook leiden tot een meer op elkaar afgestemd internationaal systeem van IE-rechten, waardoor handelsbelemmeringen weggenomen kunnen worden en waardoor de internationale handel bevorderd wordt. Ook kunnen de belangrijkste leemten in de IE-rechtssystemen van het partnerland verholpen worden.

De Commissie geeft met betrekking tot handelsakkoorden aan dat de bestaande EU wetgeving als kader dient en dat de doelstellingen aangepast worden aan het ontwikkelingsniveau van het partnerland. Voor de minst ontwikkelde landen en de armere ontwikkelingslanden kan een beperkter aantal IE-voorschriften in overweging worden genomen.

Met betrekking tot IE en ontwikkelingslanden zijn voor Nederland twee aspecten van belang. Allereerst is er het gebruik van IE-rechten voor economische groei door middel van het beschermen van producten en diensten door IE-rechten (zoals het merkenrecht, octrooirecht, tekeningen-en modellenrecht, auteursrecht, kwekersrechten of geografische indicaties). Ten tweede vindt Nederland het van belang dat ontwikkelingslanden bij de inrichting van hun IE-rechtssystemen rekening kunnen houden met het ontwikkelingsniveau en de lokale situatie van een land, door gebruik te maken van de flexibiliteiten die het multilaterale kader biedt. In het kader van de volksgezondheid blijft Nederland het belang benadrukken van de mogelijkheden die de Verklaring van Doha inzake het TRIPS verdrag en volksgezondheid, het Doha besluit inzake het TRIPS-Verdrag en volksgezondheid en het protocol uit 2005 bieden.⁶

Zoals uiteengezet in de reactie op de motie Sjoerdsma over IE-rechten en ontwikkelingslanden⁷ zet Nederland zich er voor in dat de Commissie geen TRIPS-plus-bepalingen vraagt in akkoorden die de mogelijkheden van ontwikkelingslanden om gebruik te maken van flexibiliteiten ten behoeve van de volksgezondheid en voeding onnodig inperken. Nederland wil onderhandelingsresultaten hierop beoordelen. Nederland zal daarnaast bepleiten dat in de EU per ontwikkelingsland het ambitieniveau van het akkoord wordt vastgesteld en onderbouwd en zal aandacht vragen voor randvoorwaarden zoals een langere implementatietermijn, en hulp bij capaciteitsopbouw als het ambitieniveau omhoog gaat.

c) Eerste inschatting van krachtenveld

De verwachting is dat de lidstaten en het Europees parlement de mededeling steunen. Bepaalde partijen in het EP zullen de toegang tot medicijnen, en het belang van de flexibiliteiten in het multilaterale kader bij de inrichting van IE-rechtssystemen benadrukken. Nederland zal de mededeling steunen, met in acht name van de aandachtspunten zoals hierboven uiteengezet.

⁶ 14 november 2001 (WT/MIN (01)/dec/2), 30 augustus 2003 (WT/L/540) en 6 december 2005 (WT/L/641, Trb. 2007, 102).

⁷ Kamerstuk 32 605, nr. 147.

4. Grondhouding ten aanzien van bevoegdheid, subsidiariteit, proportionaliteit, financiële gevolgen en gevolgen op het gebied van regeldruk en administratieve lasten

a) *Bevoegdheid*

De EU oefent in dit verband een exclusieve bevoegdheid uit, omdat de mededeling speelt op het gebied van de gemeenschappelijke handelspolitiek (art. 207 en 218 VWEU). Het kabinet acht de bevoegdheid van de EU op dit terrein juist.

b) *Subsidiariteit*

Niet van toepassing, aangezien de EU over een exclusieve bevoegdheid beschikt.

c) *Proportionaliteit*

De Nederlandse grondhouding ten aanzien van de proportionaliteit van de mededeling is positief. In de mededeling zijn geen plannen voor wet-of regelgeving opgenomen. Er is sprake van een variëteit aan andersoortige maatregelen, die naar het oordeel van Nederland in de juiste verhouding tot het doel staan betreffende het bewerkstelligen van een strategie voor de bescherming en handhaving van de IE-rechten in derde landen.

d) *Financiële gevolgen*

n.v.t.

e) *Gevolgen voor regeldruk en administratieve lasten*

n.v.t.